

KOMISJA

DECYZJA KOMISJI

z dnia 8 września 2004 r.

dotycząca działań na rzecz parku rozrywki Bioscope podjętych przez Francję na rzecz przedsiębiorstwa „S.M.V.P – Mise en Valeur du Patrimoine Culturel”

(notyfikowana jako dokument nr C(2004) 2686)

(Jedynie tekst w języku francuskim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2005/401/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 88 ust. 2 akapit pierwszy,

po zaproszeniu zainteresowanych do przedstawienia uwag zgodnie z tym artykułem⁽¹⁾ i uwzględniając te uwagi,

a także mając na uwadze, co następuje:

I. PROCEDURA

- (1) Komisja otrzymała, pismem z dnia 27 marca 2001 r., zarejestrowanym dnia 28 marca 2001 r., skargę dotyczącą ewentualnej pomocy państwa dla alzackiego parku rozrywki Bioscope (zwanego dalej „parkiem Bioscope”). Skarga ta dotyczyła również Alzackiego Ekomuzeum (l'Ecomusée d'Alsace), które było przedmiotem decyzji Komisji z dnia 21 stycznia 2003 r.⁽²⁾ i nie jest w związku z tym objęte niniejszą decyzją.
- (2) Komisja zażądała od Francji informacji na temat przedmiotowych działań, pismami z dnia 30 marca 2001 r., 31 lipca 2001 r., 14 grudnia 2001 r., 16 lipca 2002 r., 17 października 2002 r. i 3 grudnia 2002 r. Francja przekazała te informacje pismem z dnia 24 lipca 2002 r., zarejestrowanym przez Komisję dnia 26 lipca 2001 r., z dnia 28 listopada 2001 r., zarejestrowanym przez Komisję tego samego dnia, z dnia 25 czerwca 2002 r., zarejestrowanym przez Komisję tego samego dnia, z dnia 8 lipca 2002 r., zarejestrowanym przez Komisję dnia 9 lipca 2002 r., z dnia 21 października 2002 r., zarejestrowanym przez Komisję dnia 22 października 2002 r. i z dnia 7 lutego 2003 r., zarejestrowanym przez Komisję dnia 10 lutego 2003 r.
- (3) Pismem z dnia 29 października 2003 r. Komisja poinformowała Francję o swej decyzji wszczęcia wobec

przedmiotowych działań procedury przewidzianej w art. 88 ust. 2 Traktatu.

- (4) Decyzja Komisji o wszczęciu procedury została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*⁽³⁾. Komisja zaprosiła zainteresowane strony do przedstawienia uwag na temat przedmiotowych działań.
- (5) Pismem z dnia 26 stycznia 2004 r., zarejestrowanym tego samego dnia, Francja przekazała swoje uwagi Komisji.
- (6) Pismem z dnia 19 lutego 2004 r., zarejestrowanym tego samego dnia, Niemiecka Federacja Parków Rozrywki i Przedsiębiorstw Rozrywkowych (*Verband Deutscher Freizeitparks und Freizeitunternehmen e.V.* – dalej „VDFU”) przekazała Komisji swoje uwagi na temat omawianej pomocy.
- (7) Pismem z dnia 24 lutego 2004 r., zarejestrowanym dnia 25 lutego 2004 r., spółka „S.M.V.P. – Valorisation et Animation du Patrimoine Culturel” (poniżej „SMVP”) przekazała Komisji swoje uwagi na temat omawianej pomocy.
- (8) Pismami z dnia 26 lutego 2004 r. i 27 lutego 2004 r. Komisja przesłała Francji kopie uwag przekazanych przez VDFU i SMVP.
- (9) Pismem z dnia 26 marca 2004 r., zarejestrowanym tego samego dnia, Francja przekazała Komisji swoje komentarze do uwag przedłożonych przez VDFU i SMVP.
- (10) Pismem z dnia 25 sierpnia 2004 r., zarejestrowanym przez Komisję dnia 31 sierpnia 2004 r., Francja przekazała dodatkowe informacje o przedmiotowych działaniach.

⁽¹⁾ Dz.U. C 20 z 24.1.2004, str. 6.

⁽²⁾ Dz.U. C 97 z 24.4.2003, str. 10.

⁽³⁾ Patrz: przypis nr 1.

II. OPIS

1. Projekt parku rozrywki Bioscope

- (11) Projekt parku rozrywki Bioscope został zapoczątkowany w roku 1994 przez region Alzacji. Celem jest zrealizowanie parku rozrywki o charakterze naukowo-edukacyjno-rozrywkowym, wokół tematów zdrowia, życia i środowiska.
- (12) Zgodnie z pomysłem władz regionalnych Alzacji park powinien pozwolić odwiedzającym na uczenie się przy zabawie. Powinien on odchodzić od konwencjonalnego podejścia reprezentowanego przez bardziej klasyczne muzea naukowo-techniczne, takie jak paryski „Pałac odkryć” („Palais de la découverte”) lub „Miasto nauk” („Cité des sciences”), które oceniane są jako zbyt mało atrakcyjne, aby naprawdę spełniać funkcje, do jakich zostały powołane. W przeciwieństwie do nich park Bioscope powinien być przede wszystkim odbierany przez odwiedzających jako miejsce odprężenia i zabawy, które przy okazji pozwala dowiedzieć się czegoś w odpowiadającym im tempie.
- (13) Władze regionalne zaznaczają ponadto, że dodatkowym celem stworzenia parku Bioscope, niebędącym w sprzeczności z celem pierwszym, jest rozszerzenie oferty turystycznej Alzacji.

2. Proces wyboru spółki beneficjenta

- (14) Na mocy dekretu prefekta z dnia 12 stycznia 1998 r. Rada Regionalna Alzacji i Rady Generalne departamentów Haut-Rhin i Bas-Rhin utworzyły konsorcjum mieszane Symbio (zwane dalej „Symbio”), którego celem jest wprowadzenie w życie procedur koniecznych do realizacji parku Bioscope.
- (15) Władze regionalne zdecydowały, że prowadzenie parku Bioscope odbywać się będzie według prawnej zasady zlecenia usług publicznych⁽⁴⁾. Państwo sfinansuje samodzielnie zakup terenów i część kosztów inwestycyjnych oraz powierzy budowę parku i jego prowadzenie przez okres 30 lat koncesjonariuszowi, w zamian za opłaty w wysokości zależnej od obrotów. Po wygaśnięciu koncesji majątek wróci do państwa.
- (16) W celu wyboru koncesjonariusza parku Bioscope, we wrześniu 1998 r. konsorcjum Symbio ogłosiło zaproszenie do składania ofert przez podmioty prywatne. Zaproszenie to zostało opublikowane w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*⁽⁵⁾.
- (17) W następstwie długiej procedury wyboru, której celem było wyłonienie podmiotu posiadającego niezbędne

doświadczenie do wybudowania parku i jego prowadzenia w zadowalający sposób, konsorcjum Symbio zdecydowało się wybrać spółkę *Parc Astérix*, która od tego czasu weszła w skład grupy *Grévin et Compagnie*. Wybór ten został skonkretyzowany poprzez podpisanie w dniu 13 marca 2001 r. zlecenia usług publicznych na „koncesję opracowania koncepcji, realizacji i prowadzenia parku tematycznego Bioscope” pomiędzy konsorcjum Symbio, z jednej strony, a spółką „S.M.V.P – Mise en Valeur du Patrimoine Culturel”, filią spółki *Parc Astérix*, z drugiej strony.

- (18) Aneks do powyższego zlecenia usług publicznych został podpisany dnia 9 lipca 2002 r. Zlecenie usług publicznych ze zmianami zapisanymi w aneksie jest zwane dalej „koncesją”.

3. Projekt wynikający z procedury przetargowej – sposób udziału państwa⁽⁶⁾

- (19) Koncesja przewiduje park ograniczonej wielkości, odpowiadający inwestycji początkowej w wysokości 61,5 miliona euro, z przewidywaną początkowo liczbą 400 000 odwiedzających rocznie, wzrastającą docelowo do 800 000.
- (20) Sposób udziału państwa został określony w koncesji.
- (21) W szczególności przewidziano następujące punkty:
- państwo przekazuje do dyspozycji SMVP konieczne tereny o łącznej wielkości 50 hektarów, w transzach, na okres 30 lat. Tereny te pozostają własnością państwa i podlegają nieodpłatnemu zwrotowi po wygaśnięciu koncesji. Stanowiące własność SMVP i związane z prowadzeniem parku budynki, obiekty i koncesje zakupione, zagospodarowane, wybudowane lub zainstalowane przez tę spółkę w czasie obowiązywania koncesji podlegają nieodpłatnemu zwrotowi na rzecz państwa po wygaśnięciu koncesji, pod warunkiem że zostały zamortyzowane w całości. W przeciwnym wypadku państwo uzyska je pod warunkiem wypłaty odszkodowania w wysokości odpowiadającej ich pozostałej wartości księgowej,
 - SMVP opracowuje pod kontrolą państwa koncepcję parku rozrywki Bioscope, a następnie realizuje ją i prowadzi park przez okres 30 lat,
 - wybudowany przez SMVP park stanowi inwestycję, której pierwsza transza wynosi 61,5 miliona euro. Państwo uczestniczy jedynie w inwestycjach pierwszej transzy, z udziałem w wysokości 30,5 miliona euro, wniesionym za pośrednictwem konsorcjum Symbio,

⁽⁴⁾ Procedura zlecenia usług publicznych podlega zapisom art. L.1411-1 i następnych Kodeksu ogólnego władz lokalnych.

⁽⁵⁾ Dz.U. S 168 z 1.9.1998, 113001.

⁽⁶⁾ „Państwo” rozumiane jest dalej jako władze lokalne Alzacji i departamentów Haut-Rhin i Bas-Rhin.

- późniejsze inwestycje związane z odnawianiem parku zostają w całości pokryte przez SMVP. Ich koncepcja musi zostać zatwierdzona przez państwo, które w szczególności sprawdza ich zgodność z ideą pedagogiczną parku,
- SMVP płaci państwu roczną należność w wysokości 2,5 % rocznych obrotów brutto, wynikających z całości działalności wykonywanej w granicach geograficznych koncesji (z wyjątkiem dwóch pierwszych lat kalendarzowych, nawet niepełnych, dla których wysokość należności wynosi odpowiednio 1 % i 2 %), pomniejszoną o pobrane przez państwo wszelkiego rodzaju należności od działalności podległej.

III. POWODY WSZCZĘCIA PROCEDURY

- (22) W trakcie wymiany pism poprzedzającej rozpoczęcie formalnego postępowania wyjaśniającego Francja zaznaczyła, że jej zdaniem podjęcie działań przez władze publiczne w tym przypadku stanowi rekompensatę z tytułu zobowiązań związanych z zadaniem świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym, które zostało powierzone przedsiębiorstwu posiadającemu koncesję na prowadzenie parku Bioscope.
- (23) Wszczynając formalne postępowanie wyjaśniające Komisja wyraziła następujące wątpliwości na temat działań interwencyjnych państwa francuskiego na rzecz parku Bioscope i na temat uzasadnienia, które zostało wtedy podane przez Francję.
- (24) Po pierwsze, Komisja oceniła, że istnieją wątpliwości, czy można podzielać tok rozumowania Francji w sprawie zadania świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym, które zostałyby powierzone spółce korzystającej z pomocy publicznej. W rzeczywistości Komisja wyraziła wątpliwość, czy zadanie to zostało jasno określone przez Francję. Nawet jeśli zadanie to zostałoby określone, Komisja wyraziła wątpliwość, czy Francja przedstawiła wystarczające dowody braku nadmiernej rekompensaty dodatkowych kosztów związanych z tym zadaniem.
- (25) Po drugie, Komisja oceniła, że wsparcie państwa stanowiło prawdopodobnie pomoc, w szczególności z uwagi na to, że nie został dostarczony żaden dowód świadczący, iż spółka beneficjent uzyska od państwa płatności odpowiadające cenie rynkowej za świadczenie usługi prowadzenia parku rozrywki.
- (26) Po trzecie, Komisja przeanalizowała zgodność potencjalnej pomocy w świetle odpowiednich postanowień Traktatu i doszła do wniosku, że w związku z przewidzianym celem potencjalna pomoc może być rozważana jedynie w świetle postanowień dotyczących pomocy regionalnej lub postanowień art. 87 ust. 3 lit.

d) Traktatu w sprawie promocji kultury. Wobec braku uzasadnienia ze strony Francji w tym względzie, Komisja wyraziła wątpliwości, czy zostały spełnione warunki konieczne do zezwolenia na potencjalną pomoc na mocy jednego z tych przepisów.

IV. UWAGI ZE STRONY FRANCJI NA TEMAT WSZCZĘCIA FORMALNEGO POSTĘPOWANIA WYJAŚNIAJĄCEGO

1. Na temat rekompensacyjnego charakteru pomocy państwa na rzecz projektu Bioscope w związku ze zobowiązaniem do świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym

- (27) W swoich uwagach na temat wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego Francja potwierdziła ponownie swoje stanowisko, według którego udział państwa w projekcie Bioscope nie stanowi pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu, lecz rekompensatę kosztów związanych ze zobowiązaniem do świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym.
- (28) Na poparcie tego rozumowania Francja na wstępie przypomina Komisji warunki powstania idei realizacji parku Bioscope, a następnie podaje praktyczny opis projektu parku sporządzonego przez Symbio we współpracy z SMVP. Opis ten kładzie nacisk na edukacyjny charakter parku i jego atrakcji, tak bardzo różniących się od atrakcji w klasycznych parkach rozrywki. Francja kładzie nacisk na fakt, że park nie będzie mógł w żaden sposób zmienić swojej koncepcji w przyszłości, ponieważ każda zmiana zakłócająca jego funkcję edukacyjną byłaby sprzeczna z umową pomiędzy koncesjonariuszem i państwem.
- (29) Następnie Francja wskazuje, co jej zdaniem obejmuje zadanie świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym, powierzone parkowi Bioscope.
- (30) Według Francji zadanie to jest jednoznacznie określone w koncesji wiążącej SMVP i państwo. Na poparcie tego rozumowania Francja przytacza cytaty z koncesji, generalnie podkreślające cele socjalne i edukacyjne parku Bioscope, a także inne cytaty, dotyczące w sposób bardziej szczegółowy taryf mających zastosowanie do niektórych kategorii odwiedzających (dzieci w towarzystwie rodziców, wycieczki szkolne, osoby starsze). Ponadto Francja podkreśla kontrolę nad działalnością koncesjonariusza, którą zachowa na stałe Symbio.
- (31) Francja rozpatruje kolejno kryteria ustalone przez Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich w wyroku w sprawie Altmark⁽⁷⁾, w celu oceny publicznego wsparcia w postaci rekompensaty kosztów związanych z zadaniem świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym.

⁽⁷⁾ Wyrok Trybunału z dnia 24 lipca 2003 r. w sprawie C-280/00, Zb.Orz. 2003, Altmark Trans GmbH i Regierungspräsidium Magdeburg przeciwko Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, w obecności Oberbundesanwalt beim Bundesverwaltungsgericht, Zb.Orz. 2003, str. I-7747.

(32) Podkreślając, że nie można zarzucić Francji niezajomości tych kryteriów przy ustalaniu wsparcia państwa, ponieważ wyżej wymieniony wyrok został wydany na długo po dacie podpisania koncesji, Francja zaznacza, że:

- obowiązek świadczenia usług publicznych jest jasno określony, ponieważ przedsięwzięcie w całości jest zadaniem świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym,
- parametry, na podstawie których obliczana jest rekompensata, są jasno i z góry określone, ponieważ zostały zdefiniowane przed wydaniem koncesji, a sama ich zasada i charakter zostały określone przed uruchomieniem procedury przetargowej,
- rekompensata nie wykracza poza to, co jest konieczne, aby pokryć koszty związane z wykonaniem zadania świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym, ponieważ badania wykonane przez niezależne biuro eksperckie Rise Conseil dowodzą, że stopa zwrotu z inwestycji SMVP w ramach projektu Bioscope (pomiędzy [5 %–10 %] (*) i [10 %–15 %]* w zależności od założeń obliczeniowych) jest porównywalna, a nawet niższa od stopy zazwyczaj odnotowywanej w sektorze parków rozrywki (pomiędzy 11 % i 15 % w próbie rentownych parków rozrywki) (8).

2. Na temat istnienia pomocy państwa

- (33) Francja uważa, że podjęcie działań przez władze publiczne na rzecz parku Bioscope nie stanowi pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu.
- (34) Francja uznaje z założenia, że park Bioscope nie prowadzi działalności gospodarczej. Park Bioscope powinien być uważany raczej za alternatywną formę muzeum niż za park rozrywki. Tak jak muzeum, szkoła czy szpital, park Bioscope miałyby być wyrazem chęci służenia społeczności regionu Alzacji.
- (35) Ponadto Francja uważa, że istnienie parku Bioscope nie zakłóci wymiany handlowej między Państwami Członkowskimi. Francja nie zaprzecza, że projekt Bioscope jest wyraźnie nastawiony na przyciągnięcie odwiedzających z innych państw niż Francja, a w szczególności z pobliskich Niemiec. Lecz zaznacza też, że strefa przyciągania parku nie przekracza kilkuset kilometrów. Tak więc jedyny park rozrywki znajdujący się w tej strefie – *Europa-Park* w Rust – nie może być uznany za konku-

renta parku Bioscope, zarówno ze względu na różnicę wielkości między parkami, jak również z powodu zasadniczej różnicy między obiema koncepcjami.

- (36) Francja zaznacza, że w szerszym kontekście nie można mówić o wpływie na konkurencję, ponieważ mimo że park Bioscope prowadzi działalność komercyjną, rynek takich produktów jest ograniczony do niego samego lub najwyżej do niewielkiej liczby miejsc bardzo od niego odległych. Zdaniem Francji bardzo mało produktów turystycznych mogłoby zastąpić produkty oferowane przez park Bioscope. Francja kładzie nacisk na liczne różnice między parkiem Bioscope, z jednej strony, a parkami rozrywki Eurodisney i Europa-Park, z drugiej. Wspomina ona park hiszpański Terra Mítica, którego idea jest bliższa idei parku Bioscope, ale zaznacza, że jest mało prawdopodobne w praktyce, żeby turyści musieli wybierać pomiędzy odwiedzeniem tych dwóch parków odległych od siebie o tysiące kilometrów.
- (37) Na zakończenie Francja uważa, że pomoc publiczna na rzecz parku Bioscope nie daje żadnych korzyści SMVP ani jej spółce macierzystej Grévin et Compagnie. Francja opiera swoje rozumowanie na istnieniu procedury przetargowej, która jej zdaniem gwarantuje wybór oferty właściwej dla danych warunków rynkowych, oraz na szczegółowej analizie gospodarczej wykonanej przez niezależne biuro eksperckie Rise Conseil, która dowodzi, że stopa zwrotu z inwestycji dla SMVP w ramach projektu Bioscope byłaby porównywalna, a nawet niższa od stopy zazwyczaj odnotowywanej w sektorze parków rozrywki.

3. Na temat zgodności potencjalnej pomocy państwa z Traktatem

- (38) Francja zaznacza, że w przypadku gdyby udział władz publicznych w projekcie Bioscope miał zostać uznany za pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu, pomoc ta byłaby w każdym przypadku zgodna ze wspólnym rynkiem.
- (39) Po pierwsze Francja zaznacza, że pomoc mogłaby zostać uznana za zgodną z Traktatem na mocy odstępstwa przewidzianego w art. 87 ust. 3 lit. c).
- (40) Zdaniem Francji pomoc spełnia warunki wytycznych dotyczących pomocy państwa na rzecz rozwoju regionalnego (9) (dalej „wytyczne regionalne”).

(*) Fragmenty tekstu zostały pominięte, żeby zagwarantować, że żadna informacja poufna nie zostanie ujawniona. Fragmenty te są wskazane w nawiasach kwadratowych, po których następuje gwiazdka.

(8) Zdaniem Francji stwierdzenie to spełnia równocześnie dwa ostatnie z czterech kryteriów ustalonych przez wyrok w sprawie Altmark.

(9) Dz.U. C 74 z 10.3.1998, str. 9. Zmienione wytyczne (Dz.U. C 258 z 9.9.2000, str. 5).

- (41) Wyrażona przez Komisję w wytycznych regionalnych negatywna opinia na temat pomocy indywidualnej przyznawanej doraźnie poza zatwierdzonym przez nią systemem nie miałyby zastosowania do przypadku parku Bioscope, który nie podlega polityce sektorowej. Ponadto Francja podaje listę pozytywnych oddziaływań pomocy na region Alzacji. Przypomina, że wybór lokalizacji parku Bioscope w strefie objętej pomocą jest celowy, a nawet stał się przedmiotem krytyki wewnętrznej ze strony osób, które wołałyby, aby projekt został zlokalizowany bliżej stolicy regionu.
- (42) Francja twierdzi, że pomoc spełnia również wszystkie pozostałe kryteria ustalone przez wytyczne regionalne, a w szczególności kryterium intensywności pomocy, która według badań przeprowadzonych przez Rise Conseil jest dużo niższa niż wskaźniki dopuszczalne dla omawianego obszaru.
- (43) Po drugie Francja zaznacza, że pomoc mogłaby zostać uznana za zgodną z Traktatem na mocy odstępstwa przewidzianego w art. 87 ust. 3 lit. d).
- (44) Według Francji umieszczone w wyżej wymienionym przepisie określenia „kultura” i „dziedzictwo” powinny być interpretowane w szerokim znaczeniu, obejmującym kulturę naukową i promocję zdrowia, stanowiące istotny aspekt dziedzictwa ludzkości. Francja wymienia w tym względzie cały zestaw zajęć proponowanych przez park Bioscope, które pozwolą odwiedzić na podniesienie ich kultury naukowej w zakresie środowiska i zdrowia oraz, ogólnie rzecz biorąc, na poprawę ich dobrego samopoczucia.
- od obrotów parku, podczas gdy podmiot prywatny zażądałby wyższych udziałów w jego zyskach. W rezultacie SMVP uzyskuje rentowność wyższą od normalnej rentowności rynkowej. Koncesja pozwoliłaby dodatkowo SMVP na wykorzystanie istotnej synergii z innymi parkami spółki macierzystej.

(48) Dodatkowo VDFU kwestionuje kwalifikację pomocy jako rekompensaty za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym, na którą powołuje się Francja. VDFU uważa, że żaden z czterech wcześniej przytoczonych warunków wyroku w sprawie Altmark nie został w tym przypadku spełniony.

(49) Zdaniem VDFU definicja zadania świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym, powierzonego parkowi Bioscope, nie jest w żadnym wypadku sprecyzowana zgodnie z wymogami Trybunału w tej sprawie. VDFU nie podważa w żadnym stopniu merytorycznego aspektu celu francuskich władz publicznych, jakim jest nauczanie przez zabawę, lecz uważa, że cel ten jako taki nie jest wystarczający dla precyzyjnego określenia zakresu zadania świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym, powierzonego parkowi Bioscope. W tym celu należałoby szczegółowo określić środki, które należy podjąć, aby zrealizować zadanie świadczenia usług publicznych, a w szczególności wykluczyć każdą późniejszą zmianę parku, która nie byłaby zgodna z celem publicznym. VDFU zaznacza dodatkowo, że parki rozrywki, nawet całkowicie finansowane ze środków prywatnych, często zawierają atrakcje edukacyjne. Najlepszym przykładem byłby Europa Park, który posiada w szczególności replikę teatru Shakespeare'a i stacji orbitalnej MIR oraz pozwala na zapoznanie się z tematem ochrony środowiska za pomocą filmu „w czterech wymiarach”, zrealizowanego we współpracy z World Wide Fund for Nature (WWF).

V. UWAGI ZAINTERESOWANYCH STRON

1. Uwagi przedstawione przez VDFU

- (45) VDFU we wstępie do swoich uwag zaznacza, że sektor parków rozrywki składa się głównie z małych i średnich przedsiębiorstw, które z tego tytułu potrzebują szczególnej ochrony przed zakłóceniami konkurencji. W Niemczech przedsiębiorstwa podobnego typu musiały realizować inwestycje bez żadnej pomocy państwowej, z podjęciem dużego ryzyka. Niektóre z nich zostały do tej pory przejęte przez spółkę *Grévin et Compagnie*. Pomoc państwa, która zakłóca konkurencję, jest szczególnie szkodliwa w tym sektorze, ponieważ prowadzi do zmniejszenia liczby gości w okresach szczytu w parkach, które nie otrzymują subwencji, podczas gdy to właśnie te okresy szczytu pozwalają parkom na osiągnięcie rentowności.
- (46) VDFU uważa, że podjęcie działań interwencyjnych przez państwo francuskie na rzecz SMVP stanowi pomoc w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu.
- (47) VDFU uważa wobec tego, że warunki koncesji nie pozwalają SYMBIO na uzyskanie normalnej rentowności ze swojej części inwestycji w parku Bioscope. Symbio zadowolony jest więc, w zamian za swój udział, niską opłatą
- (50) Z powodu niedokładnej definicji zadania świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym przez park Bioscope VDFU uważa, iż nie można uznać, że koncesja ustala z wyprzedzeniem oraz w sposób obiektywny i przejrzysty założenia do obliczenia rekompensaty kosztów tego zadania. VDFU uważa, że kwoty należności płatnych przez SMVP nie są ustalone ani uzasadnione w sposób przejrzysty i nie są oparte na obiektywnych kryteriach.
- (51) Dodatkowo VDFU uważa, że procedura użyta do wyboru koncesjonariusza parku Bioscope nie precyzowała wystarczająco zakresu zadania świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym i środków, które należało podjąć, by się rozliczyć z tego zadania, tak by można było uznać, że zastosowanie tej procedury jest wystarczające, by uniknąć możliwości zbyt wysokiej rekompensaty. Byłoby więc konieczne, aby Francja szczegółowo uzasadniła kwoty rekompensat przyznanych koncesjonariuszowi za koszty zadania świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym, z uwzględnieniem wszystkich kosztów i zysków koncesjonariusza, co nie zostało wykonane w sposób wystarczający.

- (52) VDFU kontynuuje swoje komentarze wskazując, że uważa, iż pomoc państwa francuskiego dla parku Bioscope jest niezgodna z zapisami Traktatu.
- (53) Po pierwsze, VDFU uważa, że pomoc nie może być zgodna z wytycznymi regionalnymi. Ponieważ pomoc nie została przyznana w ramach systemu dopuszczanego przez Komisję, należałoby wykazać jej korzystny wpływ na gospodarkę regionu. Tymczasem zdaniem VDFU strefa geograficzna, w której zostanie zlokalizowany park Bioscope, zawiera już przynajmniej dziesięć parków rozrywki, licząc jedynie po stronie niemieckiej. Połączone doświadczenie w tej dziedzinie, a w szczególności liczne niepowodzenia parków, takich jak park Hagondange/Lotaryngia, wskazywałyby, że duże inwestycje władz publicznych w tej dziedzinie nie mają znaczących korzystnych efektów strukturalnych dla gospodarki regionu.
- (54) Według VDFU konieczne byłoby wykazanie, że park miałby duży potencjał w sposób trwały wspierający dynamiczny rozwój regionu i że wynikający z niego rozwój skompensuje wpływ parku Bioscope na konkurencję. Zdaniem VDFU równoczesne spełnienie tych dwóch warunków jest logicznie niemożliwe, przynajmniej jeśli podążać za tokiem rozumowania Francji.
- (55) Na koniec, VDFU uważa, że aby pomoc dla parku Bioscope mogła być dozwolona na podstawie art. 87 ust. 3 lit. d) Traktatu, należałoby przeprowadzić analizę proporcjonalności pomocy do stawianych celów promocji kultury i dziedzictwa. Jednakże taka analiza proporcjonalności mogłaby zostać przeprowadzona jedynie w warunkach przejrzystości i obiektywności, podobnych do warunków koniecznych do analizy proporcjonalności rekompensaty usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym. VDFU uważa, że analiza ta nie została przeprowadzona na takich warunkach, co wyraziła w motywie 45 i następnym.
- (60) Ponadto według SMVP udział publiczny w finansowaniu działalności w interesie ogólnym, która nie może zostać pokryta wyłącznie przez sektor prywatny, nie może być uznany za niezgodny z zasadami wspólnotowymi w sprawie pomocy państwa.
- (61) SMVP podsumowuje więc, że udział państwa nie przekracza poziomów pomocy zgodnych z zasadami wspólnotowymi.

VI. KOMENTARZE FRANCJI NA TEMAT UWAG ZAINTERESOWANYCH STRON

- (62) Komentarze Francji odnoszą się wyłącznie do uwag VDFU.
- (63) Francja zaprzecza stwierdzeniom VDFU, jakoby konsorcjum Symbio nie uzyskiwało zadowolającej stopy zwrotu ze swej inwestycji. Według Francji Symbio uzyskałoby stopę zwrotu porównywalną ze stopami bez ryzyka, czyli w tym przypadku stopę, która powinna zostać przyjęta dla działalności instytucji publicznej, która musi rozliczyć się z wykorzystania publicznych funduszy. Ponadto VDFU pominęło uwzględnienie powrotu parku Bioscope do Symbio po 30 latach koncesji, wraz z wartością handlową, co zmienia charakter obliczeń wykonanych przez stowarzyszenie.
- (64) Francja zaprzecza również opinii VDFU, według której pomoc państwa dla parku Bioscope nie spełnia warunków ustalonych przez Trybunał Sprawiedliwości w wymienionym wyżej wyroku w sprawie Altmark. Powtarza ona po raz kolejny argumenty już przedstawione w sekcji IV, kładąc szczególny nacisk na fakt, że według niej park Bioscope nie mieszałby działalności rozrywkowej z edukacyjną, lecz skoncentrowałby się wyłącznie na tej ostatniej. Kładzie ona również nacisk na fakt, że koncesja nie pozwala w tym względzie na zmianę charakteru parku. Każde naruszenie przez koncesjonariusza wyłącznie pedagogicznego charakteru parku mogłoby zostać zakwalifikowane jako „szczególnie ciężkie naruszenie umowy”, umożliwiając Symbio podjęcie środków przymusu, mogących doprowadzić nawet do usunięcia koncesjonariusza.
- (65) Francja zaznacza dodatkowo, że park Bioscope to projekt wyjątkowy, który jej zdaniem nie stanowi konkurencji dla żadnego niemieckiego parku tematycznego. Według niej działalność przedstawiona przez VDFU jako przykład działalności kulturalnej prowadzonej przez te parki ma charakter dodatkowy i drugorzędny w stosunku do działalności rozrywkowej. Dodatkowo w Niemczech jedynie park Europa-Park znajdowałby się bliżej niż około 3 godziny drogi od parku Bioscope.
- ## 2. Uwagi przedstawione przez SMVP
- (56) SMVP zaznacza, że całkowicie podziela uwagi Francji, które zostały podsumowane w sekcji IV.
- (57) SMVP zaznacza dodatkowo, że jej jedynym celem jest wykonanie zadań przewidzianych przez koncesję. SMVP zwraca uwagę Komisji na specyfikę parku Bioscope. Ani sama spółka SMPV, ani żadna inna filia jej spółki macierzystej nie miały wcześniejszego doświadczenia w zarządzaniu tak nietypowymi parkami.
- (58) Według SMVP park Bioscope byłby projektem z inicjatywy wyłącznie publicznej, którego idea, określona wyłącznie przez władze publiczne, odpowiadałaby bezsprzecznie zaspokojeniu interesu ogólnego.
- (59) Zdaniem SMPV opracowanie koncepcji, realizacja i prowadzenie takiego parku byłyby nie do pomyślenia

- (66) Francja zaprzecza również analizie VDFU, jeśli chodzi o zgodność pomocy państwa z wytycznymi regionalnymi. Francja uważa, że nie ma sprzeczności w jej rozumowaniu dotyczącym oddziaływania pomocy na region. W przypadku gdyby państwo osiągnęło swój cel, pomoc miałyby właśnie pozytywny wpływ na region, a pieniądze publiczne nie zostałyby zmarnowane. Francja przypomina liczne pozytywne skutki dla gospodarki lokalnej, które przypisuje parkowi Bioscope. W dalszej części podważa ona argument VDFU, według którego park Bioscope mógłby pozbawiać parki niemieckie gości w okresach szczytu, koniecznych dla ich rentowności. Jedynym parkiem niemieckim wystarczająco bliskim parkowi Bioscope, aby być przedmiotem ewentualnych wyborów turystów, byłby Europa-Park. Jednakże roczna liczba odwiedzających ten park (3,3 miliona według Francji) jest tak wysoka, że byłoby mało prawdopodobne, by jego przetrwanie zależało od hipotetycznego okresu szczytu w ciągu roku.
- (67) Na koniec Francja przypomina, że jej zdaniem cel kulturalny parku Bioscope w pełni zgadza się z jego zadaniem świadczenia usług publicznych.

VII. OCENA

1. Na temat istnienia pomocy

- (68) Podjęty środek stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu, jeśli przyznaje selektywną w stosunku do konkurencji korzyść jednemu lub kilku przedsiębiorstwom, za pomocą zasobów państwa, w taki sposób, że ma to lub może mieć wpływ na wymianę handlową pomiędzy Państwami Członkowskimi. W niniejszej sekcji Komisja bada każde z czterech połączonych kryteriów tej definicji.

Selektywność

- (69) Nie ma żadnych wątpliwości, że podjęte środki są selektywne, ponieważ dają korzyść jednemu przedsiębiorstwu: SMVP.

Zasoby państwa

- (70) Działania interwencyjne państwa na rzecz parku Bioscope polegają na przekazaniu funduszy przez Symbioz, który jest instytucją grupującą wspólnoty lokalne. Mobilizują one więc w sposób jasny zasoby państwa.

Wpływ na wymianę handlową

- (71) Francja utrzymuje, że park Bioscope jest parkiem na tyle specyficznym, iż nie zastępuje w żaden sposób oferty innych parków rozrywki, a w szczególności tego jedynego, który znajduje się, według niej, w strefie oddziaływania Bioscope. Pomoc przyznana przez państwo dla tego projektu nie miałaby więc wpływu na przepływ odwiedzających ani na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi.

- (72) Komisja przyznaje, że działalność proponowana przez park Bioscope jest bardzo różna od działalności proponowanej przez konwencjonalne parki rozrywki. Nie można więc dokładnie porównać odwiedzenia parku Bioscope z odwiedzeniem klasycznego parku rozrywki, co z pewnością znacznie zmniejsza liczbę odwiedzających, których Bioscope mógłby odebrać tym ostatnim.

- (73) Komisja uważa jednak, że różnica ta nie wystarcza, aby całkowicie wykluczyć każdą formę zastępowalności. W rzeczywistości bowiem, w chwili gdy ktoś ma się zdecydować na sposób spędzenia wolnego czasu, nie zawsze dokonuje wyboru spośród zajęć tego samego typu. Może on w ten sposób zdecydować się na wyjście na pływalnię zamiast do zoo, choć sposób spędzenia czasu w zoo, w kwestii rozrywki, jest zupełnie różny od przebywania na pływalni. W ten sam sposób rodzice często decydują się na zwiedzenie muzeum z rodziną, podczas gdy dzieci, jeśli pozostawić im wybór, wolałyby pójść do wesołego miasteczka.

- (74) Komisja uważa więc, że odwiedzenie parku Bioscope będzie mogło rzeczywiście stworzyć pewną alternatywę dla odwiedzenia niemieckich parków rozrywki, choć w sposób ograniczony.

- (75) W związku z powyższym Komisja uznaje, że w tym przypadku podjęte środki mogą rzeczywiście mieć wpływ na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi, spełniają więc wymagane kryterium.

Korzyść

- (76) Aby stwierdzić, czy podjęte środki zapewniają SMVP przewagę nad konkurencją, Komisja musi sprawdzić, czy działania interwencyjne państwa pozwalają spółce znaleźć się w lepszej sytuacji niż ta, w której znalazłaby się, jeśli siły rynkowe zadziałałyby bez ograniczeń.

- (77) Zaistnienie samej interwencji pieniężnej państwa nie jest warunkiem wystarczającym, aby wnioskować o zaistnieniu korzyści dla spółki korzystającej z tej interwencji. W rzeczywistości działania interwencyjne państwa mogą zostać zrealizowane na warunkach identycznych z tymi, jakie zaakceptowałby inwestor prywatny w warunkach gospodarki rynkowej. Nie stanowią one więc korzyści w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu.

- (78) W tym przypadku analiza charakteru państwowych działań interwencyjnych staje się szczególnie złożona poprzez rodzaj prawny koncesji, która nakłada bardzo asymetryczne prawa i obowiązki na każdą ze stron.
- (79) W sposób bardzo skrótowy można uznać z ekonomicznego punktu widzenia, że obie strony inwestują w projekt Bioscope, lecz na odrębnych warunkach ryzyka. Konsorcjum Symbio, które reprezentuje władze publiczne, podejmuje bardzo niskie ryzyko, podczas gdy SMVP bierze na siebie podstawowe ryzyko handlowe. W sposób oczywisty inwestor, który podejmuje mniejsze ryzyko, otrzymuje mniej od inwestora, który podejmuje ryzyko większe.
- (80) Analiza musi więc w szczególności sprawdzić adekwatność odpowiednich wskaźników rentowności z inwestycji.
- (81) Komisja odnotowuje, że analiza ta została wykonana przez niezależną spółkę Rise Conseil, której wnioski zostały przekazane przez Francję.
- (82) Z analizy tej wypływa wniosek, że wskaźnik rentowności projektu Bioscope dla SMVP nie jest wyższy od wskaźnika rentowności porównywalnych inwestycji w projektach całkowicie prywatnych. Wypływa z niej również wniosek, że wskaźnik rentowności projektu Bioscope dla Symbio jest porównywalny ze wskaźnikami rentowności inwestycji bez ryzyka. Prowadziłoby to do wykazania pewnej adekwatności wskaźników rentowności odpowiednich inwestycji ze wskaźnikami rynkowymi.
- (83) Jednakże analiza ta jest oparta na fakcie, że można przyjąć, iż inwestycja władz publicznych przyjmie wyraźną odrębną formę od inwestycji SMVP. Aby zasada inwestora prywatnego w gospodarce rynkowej była spełniona, powinna istnieć możliwość, aby inny inwestor prywatny, niekoniecznie podmiot prowadzący park rozrywki, mógł również zrealizować inwestycję w formie porównywalnej do inwestycji państwa.
- (84) Jednak według uwag samej SMVP jest bardzo prawdopodobne, jeśli nie pewne, że projekt nie mógłby zostać rozpoczęty bez udziału Symbio w tej właśnie formie. Prowadzi to do wskazania, że udział Symbio nie mógłby zostać zastąpiony przez udział inwestora prywatnego, nawet na identycznych warunkach (brak ryzyka połączony z niższym wskaźnikiem rentowności). Komisja uważa, że nie jest to koniecznie sprzeczne z wynikami badań Rise Conseil, ponieważ jest możliwe, aby państwo posiadało wyjątkowe narzędzia prawne, pozwalające mu na podejmowanie działań w warunkach, które nie mogą zostać przyjęte przez uczestników prywatnych.
- (85) W związku z powyższym Komisja nie może wykluczyć zaistnienia korzyści dla SMVP.
- (86) Cytowany powyżej wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Altmark wskazuje cztery warunki łączne, które, jeśli są spełnione, pozwalają zakwalifikować podjęty środek jako rekompensatę kosztów związanych z usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym i w związku z tym uniknąć zakwalifikowania go jako korzyść w stosunku do konkurencji.
- (87) Pierwszym z warunków mówi, że „przedsiębiorstwo beneficjenta zostało rzeczywiście zobowiązane do wykonania obowiązków świadczenia usług publicznych i [że] obowiązki te zostały jasno określone”.
- (88) W momencie wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego Komisja wyraziła wątpliwość co do faktu, czy w tym przypadku ten warunek w szczególności jest spełniony.
- (89) Po przeanalizowaniu informacji dostarczonych przez Francję i osoby trzecie Komisja uważa, że jej wątpliwości w tym punkcie nie zostały rozwiane.
- (90) Komisja uważa przede wszystkim, że ogólny cel edukacyjny parku Bioscope, tak jak został wyrażony na przykład we wstępie do koncesji, jest zbyt ogólny, aby mógł zostać uznany za jasną definicję zadania usług publicznych. Definicja ta jest w szczególności zbyt rozległa, aby można było na niej opierać jakiegokolwiek oszacowanie kosztów tego zadania.
- (91) Z drugiej strony Komisja uważa, że argument Francji, według którego koncesja w swej całości przedstawia definicję obowiązku świadczenia usług publicznych także jest nie do przyjęcia. Koncesja ta zawiera w rzeczywistości liczne artykuły, które byłyby całkiem identyczne, gdyby park Bioscope nie miał najmniejszego celu pedagogicznego lub edukacyjnego i które nie mogą więc претендовать do miana definicji zadania usług publicznych. Należałoby przynajmniej móc określić, które artykuły koncesji odnoszą się do tego zadania edukacyjnego. W związku z tym Komisja uważa, że nie ma zapisu wystarczająco precyzyjnego w tym względzie, z wyjątkiem może zapisów dotyczących specjalnych taryf dla niektórych kategorii odwiedzających, o których mowa w motywie 92.

- (92) Na koniec, Komisja uważa, że zapisy dotyczące specjalnych taryf dla niektórych kategorii odwiedzających, na które powołuje się Francja, mogłyby rzeczywiście stanowić podstawę dla określenia zadania świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym. Jednakże jest jasne, że zapisy te dotyczą tylko części działalności parku Bioscope. Gdyby powoływać się na nie, aby określić zadanie świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym, zakres tego zadania nie mógłby uzasadnić uznania całości projektu za projekt usług publicznych. Dodatkowo, zakres samego zadania usług publicznych związanego z tymi zapisami jest mało czytelny. Jest to rzeczywiście normalne, nawet dla parków niesubwencionowanych, że przewiduje się specjalne taryfy dla niektórych kategorii odwiedzających. Jest to szeroko rozpowszechniona praktyka handlowa.
- (93) W związku z powyższym Komisja uważa, że nie może wykluczyć zaistnienia korzyści dla przedsiębiorstwa beneficjenta i że ta korzyść mogłaby ewentualnie zostać objęta pojęciem rekompensaty kosztów zadania świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym, ale tylko częściowo.

Wniosek

- (94) Komisja nie może więc wykluczyć istnienia pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu na rzecz SMVP. Zostanie jednak wykazane w sekcji 7.2, że nawet jeżeli ta pomoc zaistniała, to jest ona zgodna z Traktatem.

2. Na temat zgodności pomocy

- (95) Komisja odnotowuje, że pomoc została przyznana dla projektu inwestycji zlokalizowanej w strefie mniej uprzywilejowanej w rozumieniu art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu (alzackie zagłębienie potasowe). Chodzi o projekt pomocy *ad hoc*, ponieważ nie znajduje się on w ramach żadnego systemu pomocy wcześniej zatwierdzonego przez Komisję.
- (96) Takie projekty inwestycyjne mogą czasem być analizowane w świetle wielosektorowych zasad ramowych pomocy na rzecz rozwoju regionalnego dla ważnych projektów inwestycyjnych. W tym przypadku, ponieważ data przyznania pomocy odpowiada dacie podpisania aneksu do koncesji, czyli 9 lipca 2002 r., wielosektorowe zasady ramowe potencjalnie możliwe do zastosowania, to zasady opublikowane w roku 1998⁽¹⁰⁾. Zasady te zwane są dalej „zasadami ramowymi”.
- (97) Punkt 2.1 zasad ramowych ogranicza pole ich zastosowania do niektórych projektów, spełniających dwa precyzyjne kryteria alternatywne.
- (98) Pierwsze kryterium składa się z trzech podkryteriów łączonych:

- całkowity koszt projektu musi wynosić przynajmniej 50 milionów euro,
- natężenie kwot skumulowanej pomocy musi wynosić przynajmniej 50 % pułapu pomocy na rzecz rozwoju regionalnego, ustalonego dla dużych przedsiębiorstw w rozważanej strefie,
- pomoc za stworzone lub zachowane miejsca pracy musi wynosić przynajmniej 40 000 euro.

- (99) W niniejszej sekcji zostanie wykazane, że całkowity koszt projektu wynosi [60–65]* milionów euro, a intensywność pomocy wynosi [7–8]* %, podczas gdy pułap dla rozważanego obszaru wynosi 10%, oraz że ekwiwalent dotacji brutto wynosi [5–10]* milionów euro, co dla stworzonych 105 miejsc pracy odpowiada pomocy na każde miejsce pracy w wysokości [45 000–95 000]* euro.
- (100) Zasady ramowe są więc stosowane.

- (101) W celu określenia, czy pomoc jest zgodna z kryteriami zasad ramowych, Komisja musi najpierw obliczyć intensywność pomocy. Intensywność ta musi następnie zostać porównana z pułapem otrzymanym przez zastosowanie wzoru z punktu 3.10 zasad ramowych.

Intensywność pomocy

- (102) Intensywność pomocy przyznanej w formie subwencji to stosunek subwencji do kosztów uprawnionych. Jeśli pomoc została przyznana w innej formie niż subwencja, musi zostać najpierw przetworzona na ekwiwalent subwencji, aby następnie odnieść go do kosztów uprawnionych.
- (103) Pomoc przyznana przez państwo w omawianym przypadku jest złożona. Obejmuje ona element subwencji, lecz również inne elementy dodatnie i ujemne, pochodne praw i obowiązków każdej ze stron koncesji. Należy więc uwzględnić wszystkie te elementy, aby obliczyć ekwiwalent subwencji dla pomocy.
- (104) Poniższa tabela zestawia założenia omawianej koncesji, jak również ich wpływ, dodatni lub ujemny, na pomoc przyznaną dla SMVP.

Zasada koncesji	Wpływ na SMVP
Udział państwa w inwestycji początkowej	Dodatni
Oddanie terenów do dyspozycji	Dodatni
Płatność państwu należności	Ujemny
Zwrot państwu majątku po wygaśnięciu koncesji	Ujemny

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 107 z 7.4.1998, str. 7.

- (105) Aby określić ekwiwalent subwencji brutto pomocy, należy nadać wartość każdemu z tych elementów i dodać je do siebie. Aby nadać wartość tym elementom, Komisja wykorzystała posiadane informacje, a w szczególności informacje zawarte w raporcie spółki Rise Conseil.
- (106) Udział państwa w inwestycji początkowej jest łatwy do obliczenia i wynosi 30,5 miliona euro. Udział państwa będzie wypłacany zaliczkami, rozłożonymi na 10 lat. Należy go więc aktualizować. W tym celu Komisja wykorzystwała stopę referencyjną i stopę dyskontową, którą zalecała dla Francji w dniu przyznania pomocy. Stopa ten wynosi 5,06 %. Jest ona zastosowana we wszystkich następujących obliczeniach.
- (107) Zaktualizowana wartość udziału państwa w inwestycji początkowej wynosi 25,933 milionów euro.
- (108) Należy dodatkowo odnotować, że jest to jedyny udział państwa w formie subwencji w inwestycji Bioscope. Późniejsze inwestycje zostaną w całości pokryte przez SMVP.
- (109) Oddanie terenów do dyspozycji, to znaczy wartość czynszu dzierżawy niezapłaconego przez SMVP, jest określona na 6,718 milionów euro. Obliczenia te są oparte na wartości terenów oferowanych w strefie działalności Pulversheim, położonej blisko parku Bioscope (od 10 do 12 euro/m²) i wskaźniku rocznego czynszu dzierżawy terenów w wysokości 8 %, jak to zostało określone przez Generalną Dyрекcję ds. Podatków.
- (110) Całkowita wartość opłat zapłaconych SYMBIO przez SMVP została oszacowana na 7,295 milionów euro. Wartość ta jest oparta na obrotach parku Bioscope przewidzianych w biznesplanie, który został przekazany Komisji.
- (111) Określenie wartości efektu zwrotu państwu majątku na zakończenie koncesji jest bardziej złożone. Jest oczywiste, że ten efekt jest niekorzystny dla SMVP. W przypadku klasycznej subwencji beneficjent pomocy w rzeczywistości jest i pozostaje definitywnie właścicielem swojej inwestycji, z której może korzystać w całości. W przypadku szczególnym może ją sprzedać na rynku. W omawianym przypadku, po zakończeniu 30-letniej koncesji park Bioscope powraca w całości do państwa wraz z jego wartością handlową⁽¹¹⁾. W porównaniu z sytuacją klasyczną SMVP traci więc wartość tego majątku, która odpowiada cenie, za jaką
- spółka mogłaby go sprzedać na rynku (zaktualizowaną oczywiście względem daty początkowej).
- (112) Komisja uważa więc, że cena sprzedaży utracona dla SMVP może zostać wykorzystana do wyliczenia wartości ujemnego efektu zwrotu państwu majątku, tak jak przewiduje to koncesja.
- (113) Do wyliczenia ceny sprzedaży wykorzystano dwie oddzielne metody: metodę wielokrotności nadwyżki operacyjnej brutto i metodę wolnych przepływów pieniężnych.
- (114) Pierwsza metoda polega na określeniu wartości przedsiębiorstwa jako wielokrotności jego normatywnej nadwyżki operacyjnej brutto. Wielokrotność zależy od sektora i jest szacowana na podstawie niedawnych transakcji, których dane zostały opublikowane.
- (115) Wykonana przez spółkę Rise Conseil analiza wartości wielokrotności zaobserwowanych w niedawnych transakcjach w sektorze, dla których została opublikowana wystarczająca ilość danych finansowych, pokazuje wielokrotności zmieniające się pomiędzy 6,3⁽¹²⁾ i 13,25⁽¹³⁾, przy średniej 8,71.
- (116) Zastosowanie tej średniej wielokrotności w przypadku parku Bioscope prowadzi do określenia wartości przedsiębiorstwa na [15–20]* milionów euro⁽¹⁴⁾.
- (117) Druga metoda polega na określeniu wolnych normatywnych przepływów pieniężnych dla przedsiębiorstwa w okresie następującym po wygaśnięciu koncesji oraz na uznaniu, że przedsiębiorstwo ma wartość hipotetycznej spółki, która generowałaby te przepływy w sposób ciągły.
- (118) Obliczenia te wymagają przyjęcia założenia odnośnie do współczynnika ciągłości przepływów.
- (119) Badanie przez spółkę Rise Conseil analiz finansowych niedawnych transakcji wykazuje, że założenia współczynnika ciągłości zmieniają się od 1 %⁽¹⁵⁾ do 3,5 %⁽¹⁶⁾, ze średnią wynoszącą 2,2 %.
- (120) Dodatkowo uważa się zazwyczaj, że współczynnik ciągłości jest tego samego rzędu wielkości, co wskaźnik wzrostu gospodarczego. Ponieważ wskaźnik ten wynosił w ostatnich latach we Francji od 1 % do 3 %, Komisja uważa, że wartość 2,2 % dla współczynnika ciągłości może zostać przyjęta.

⁽¹¹⁾ W rzeczywistości, park Bioscope pozostaje *sensu stricto* własnością państwa w całym okresie koncesji, lecz efekt tej własności daje się odczuć ekonomicznie jedynie na zakończenie koncesji, gdy koncesjonariusz musi zrezygnować z korzystania z majątku bez rekompensaty.

⁽¹²⁾ Sprzedaż *Parques Reunidos* (Źródło: raport *Rise Conseil* cytujący stronę internetową Advent).

⁽¹³⁾ Sprzedaż *Tussauds* (Źródło: raport *Rise Conseil* cytujący *Les Echos* z 9.12.2003 i *Daily Telegraph* z 23.2.2003).

⁽¹⁴⁾ Obliczenia te są oparte na nadwyżce operacyjnej brutto przewidzianej w biznesplanie parku Bioscope, od której odjęto hipotetyczny czynsz najmu, który spółka musiałaby zapłacić, aby dysponować terenem, aby uwzględnić to, że ewentualny kupujący musiałby rzeczywiście wynająć jego teren, z wyjątkiem przypadku skorzystania przez niego z nowej pomocy.

⁽¹⁵⁾ Analiza połączenia *ebizcuss.com* i *international computer* przez spółkę *Gruppo banca sella*.

⁽¹⁶⁾ Analiza wprowadzenia na giełdę spółki *avenir France* przez spółkę *CIC Securities*.

- (121) Zastosowanie tej metody przy wyżej wymienionych założeniach prowadzi do określenia wartości przedsiębiorstwa na [15–20]* milionów euro⁽¹⁷⁾. Wartość ta jest bliska poprzedniej, co wskazuje na spójność tych dwóch podejść ekonomicznych.
- (122) Aby nie dawać pierwszeństwa jednemu podejściu w stosunku do drugiego, Komisja przyjęła jako wartość parku średnią arytmetyczną obu uzyskanych wyników, czyli [15–20]* milionów euro.
- (123) Ekwiwalent subwencji brutto pomocy wynosi więc $25,933 + 6,718 - 7,295 - [15-20]* = [5-10]*$ milionów euro.
- (124) W celu określenia intensywności pomocy należy ją odnieść do inwestycji uprawnionych.
- (125) Inwestycje w projekt Bioscope będą się składać z dwóch dużych części: inwestycji początkowej, koniecznej do otwarcia parku, i inwestycji późniejszych, których realizacja jest niezbędna dla utrzymania atrakcyjności parku.
- (126) Oba rodzaje inwestycji są zapisane w koncesji. Koncesja ustala wartość inwestycji pierwszego rodzaju na 61,5 miliona euro, która jest podzielona pomiędzy Symbio i SVMP. Zaktualizowana wartość tych inwestycji wynosi 49,985 milionów euro. Koncesja nie ustala natomiast wysokości inwestycji późniejszych, lecz zaznacza jedynie, że muszą pozwolić na zachowanie atrakcyjności parku. Inwestycje późniejsze muszą zostać zatwierdzone przez Symbio i zostaną w całości pokryte przez SMVP.
- (127) Aby określić wartość inwestycji późniejszych, Komisja oparła się na biznesplanie SMVP, który został zatwierdzony przez Symbio.
- (128) Całkowita, zaktualizowana wartość inwestycji późniejszych wynosi [25–35]* milionów euro. Komisja uważa, że wartość ta została oszacowana ostrożnie, ponieważ średnia waga tych inwestycji w ciągu ostatnich 10 lat koncesji, gdy park Bioscope osiągnie już rytm docelowy, wynosi jedynie 14 % obrotów, podczas gdy wartości średnie dla sektora we Francji osiągałyby od 16 % do 25 % obrotów⁽¹⁸⁾. Gdyby oszacowanie tych inwestycji było mniej ostrożne, byłyby one wyższe, a więc natężenie pomocy zmniejszyłoby się. Komisja dla swoich potrzeb może więc zadowoląć się szacunkiem ostrożnym.
- (129) Spośród [25–35]* milionów euro późniejszych inwestycji Komisja przyjęła jako podstawę do obliczeń kosztów uprawnionych jedynie tę część, która odpowiada inwestycjom w nowe atrakcje, a więc na rozszerzenie działalności parku Bioscope, czyli [15–20]* milionów euro, z wyłączeniem inwestycji odtworzeniowych lub przeznaczonych na utrzymanie, wynoszących [10–15]* milionów euro. Jedynie pierwsze z tych wydatków odpowiadają inwestycjom początkowym w rozumieniu wytycznych regionalnych (punkt 4.4 wyżej wymienionych wytycznych regionalnych).
- (130) Podstawą do obliczenia kosztów uprawnionych jest więc kwota 49,585 milionów euro dla pierwszej części inwestycji i dodatkowo [15–20]* milionów euro dla drugiej części, czyli [65–70]* milionów euro.
- (131) Komisja usunęła więc z tych kosztów część odpowiadającą działaniom rozpoczynania atrakcji, niespełniającą w jej rozumieniu kryteriów pomocy zgodnie z punktem 4.5 wytycznych regionalnych. W dokładnym opisie wydatków pierwszej transzy, dostarczonej przez Francję, działalność ta przedstawia 5 % kosztów całkowitych. Komisja ekstrapolowała je w taki sam sposób na następne transze. Wydatki spełniające kryteria w rozumieniu wytycznych regionalnych odpowiadają więc 95 % z [65–70]* milionów euro, czyli wynoszą [60–65]* milionów euro.
- (132) Natężenie pomocy w ekwiwalencie subwencji brutto wynosi więc $7,279/[60-65]* = [10-12]*\%$.
- (133) Natężenie w ekwiwalencie subwencji netto odpowiadające tej wartości, obliczone przy założeniu amortyzacji liniowej z biznesplanu i stopy referencyjnej aktualizacji zalecanej przez Komisję dla Francji, wynosi [7–8]* %⁽¹⁹⁾.

Dopuszczalny pułap intensywności pomocy

- (134) Wzór z punktu 3.10 zasad ramowych przewiduje, że dopuszczalny pułap intensywności pomocy jest iloczynem czterech czynników.
- (135) Pierwszym czynnikiem, określonym jako R, jest maksymalna intensywność pomocy dozwolonej dla dużych przedsiębiorstw na rozważanym obszarze objętym pomocą. W omawianym przypadku $R = 0,10$.
- (136) Drugim czynnikiem, określonym jako T, jest czynnik stanu konkurencji.

⁽¹⁷⁾ Tutaj także obliczenia uwzględniają konieczność płacenia czynszu najmu terenu przez potencjalnego kupującego.

⁽¹⁸⁾ Źródło: Badania Rise Conseil.

⁽¹⁹⁾ Obliczenia te są oparte na założeniu, że gdyby przedsiębiorstwo mogło rzeczywiście sprzedać swój majątek po wygaśnięciu koncesji, cena sprzedaży zostałaby w całości wprowadzona do zysków przedsiębiorstwa i powstałby obowiązek odprowadzenia od niej podatku dochodowego, który o tyle zmniejszyłby zysk ze sprzedaży dla SMVP. Bez uwzględnienia tego efektu ekwiwalent subwencji netto byłby jeszcze niższy.

- (137) Punkt 3.3 zasad ramowych przewiduje, że „aby określić, czy rozważany (pod-)sektor jest dotknięty lub nie przekroczeniem zdolności strukturalnych, Komisja uwzględni, na poziomie Wspólnoty, różnicę pomiędzy średnim współczynnikiem wykorzystania zdolności produkcyjnych przemysłu wytwórczego w całości i współczynnikiem wykorzystania tych zdolności w rozważanym (pod-)sektorze”. Uważa się, że przekroczenie zdolności występuje, gdy w okresie pięciu ostatnich lat współczynnik wykorzystania zdolności rozważanego (pod-)sektora jest niższy o 2 punkty procentowe niż średni współczynnik wykorzystania zdolności produkcyjnych przemysłu wytwórczego w całości. Jeśli różnica jest wyższa niż 5 punktów procentowych, przekroczenie zdolności strukturalnych jest uważane za poważne.
- (138) Jak zauważyła Komisja we wcześniejszych decyzjach⁽²⁰⁾, nie można porównywać sektora przemysłowego z sektorem usług takim, jak sektor parków rozrywki, lub jeden z jego podsektorów. Nie można więc zastosować kryterium ilościowego, opisanego w motywie 137.
- (139) Wobec braku zadowalających danych na temat wykorzystania zdolności, punkt 3.4 zasad ramowych określa, że Komisja zbada, czy rozważane inwestycje zostały zrealizowane w sektorze rynku o tendencji spadkowej. W tym celu Komisja porównuje zmianę widocznej konsumpcji rozważanego produktu lub produktów, ze wskaźnikiem wzrostu przemysłu wytwórczego w całości.
- (140) W okresie 1997–2002 średni wskaźnik wzrostu przemysłu wytwórczego na całości EOG wyniósł 4,8 %⁽²¹⁾.
- (141) Trudno uzyskać wartości wskaźnika wzrostu konsumpcji dotyczącego parków rozrywki dla całości Wspólnoty.
- (142) Dla szczególnego przypadku Francji, gdzie jest położony park Bioscope, notuje się szczególnie wysoki wskaźnik wzrostu w tym sektorze.
- (143) Według raportu Senatu francuskiego⁽²²⁾ działalność parków rozrywki we Francji w ciągu ostatnich dziesięciu lat zwiększyła się dziewięciokrotnie, co odpowiada średniemu wskaźnikowi wzrostu w wysokości 25 %. Na przyszłość, według tego samego raportu, dynamika wzrostu sektora powinna się zmniejszyć, pozostając jednak w przedziale od 4 % do 8 %.
- (144) Komisja uważa, że powyższe dane dla Francji mogą zostać przyjęte do analizy rozważanego przypadku, szczególnie dlatego, że Państwa Członkowskie bliskie Alzacji, które jako jedyne znajdują się w strefie oddziaływania parku Bioscope, mają w tym względzie sytuację podobną do Francji⁽²³⁾.
- (145) W związku z powyższym Komisja uważa, że inwestycja nie została zrealizowana w sektorze rynku o tendencji spadkowej.
- (146) Ponadto udział rynkowy grupy Grévin et Compagnie dla omawianego produktu parków rozrywki jest znacznie niższy niż 40 %. Przykładowo, ciągle według wyżej wymienionego raportu Senatu, liczba wszystkich odwiedzających zanotowana przez grupę w roku 2002 wyniosła 5 milionów, przy 13,1 milionach dla samego tylko parku Disneyland Paris.
- (147) Stosując tabelę odpowiedników przewidzianą przez zasady ramowe, Komisja wnioskuje więc, że $T = 1$.
- (148) Trzecim czynnikiem, określonym jako I, jest wskaźnik kapitał/praca. Jest on funkcją stosunku pomiędzy kwalifikowanymi kosztami projektu a liczbą miejsc pracy stworzonych przez ten projekt. W omawianym przypadku koszty kwalifikowane wynoszą [60–65]* milionów euro, a liczba stworzonych bezpośrednio miejsc pracy w równoważnikach pełnego etatu wynosi 105. Stosunek tych dwóch wartości wynosi więc [600 000–650 000]* na stworzone miejsce pracy. Stosując tabelę odpowiedników dostarczoną przez zasady ramowe, wnioskuje się, że $I = 0,8$.
- (149) Czwartym czynnikiem, określonym jako M, jest czynnik oddziaływania regionalnego. Czynnik ten jest zawsze większy lub równy 1.
- (150) W związku z powyższymi rozważaniami można wnioskować, że dopuszczalny pułap intensywności pomocy jest większy lub równy $0,10 \times 1 \times 0,8 \times 1 = 8 \%$.

⁽²⁰⁾ Patrz: decyzja Komisji z dnia 7 sierpnia 2001 r. w sprawie N229/01 – Włochy – Pomoc dla Pompei Tech World SpA w projekcie stworzenia parku rozrywki (Dz.U. C 330 z 24.11.2001, str. 2).

⁽²¹⁾ Patrz: decyzja Komisji z dnia 20 kwietnia 2004 r. w sprawie N 611/2003 – Niemcy – (Saksonia-Anhalt) pomoc inwestycyjna na rzecz e-glass AG.

⁽²²⁾ Projekt ustawy budżetowej na rok 2004 – tom III – załącznik 20: Turystyka. Rozdział VI „Parki rozrywki we Francji”. Do dyspozycji na stronie internetowej Senatu: <http://senat.fr/rap/l03-073-320/l03-073-32029.html>

⁽²³⁾ Według wyżej wymienionego raportu Senatu francuskiego Francja znajduje się zaraz za Belgią i Niemcami, jeśli chodzi o wagę ekonomiczną sektora parków rozrywki.

Wniosek

- (151) Ponieważ natężenie pomocy wynosi [7–8]* %, a dopuszczalny pułap intensywności jest większy lub równy 8 %, intensywność pomocy jest zgodna z zapisami zasad ramowych.
- (152) W związku z powyższym Komisja doszła do wniosku, że pomoc jest zgodna z kryteriami wytycznych regionalnych, a więc zgodna ze wspólnym rynkiem w rozumieniu art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu.
- (153) Równocześnie Komisja przypomina, że ta pozytywna ocena została oparta na aktualnym stanie projektu parku i koncesji, tak jak zostało to opisane Komisji. W przypadku gdyby projekt parku miał zmienić charakter lub jeśli udział państwa miałby się zmienić w sposób zasadniczy, zmiany wprowadzone do projektu muszą zostać zgłoszone Komisji celem ponownego ich przeanalizowania w świetle zapisów wspólnotowych dotyczących pomocy państwa.
- (154) Komisja nie przesądza o zgodności procedury przyznania koncesji na realizację i prowadzenie parku Bioscope spółce SMVP z regułami i zasadami prawa wspólnotowego. Komisja zastrzega sobie prawo do podjęcia odpowiednich środków w tym względzie, w przypadku gdyby było to konieczne,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Działania, jakie Francja podjęła na rzecz przedsiębiorstwa „S.M.V.P – Mise en Valeur du Patrimoine Culturel”, a których zasady zostały ustalone w umowie o zlecenie usług publicznych o przedmiocie „koncesja opracowania koncepcji, realizacji i prowadzenia parku tematycznego Bioscope” pomiędzy konsorcjum Symbio, z jednej strony, a spółką „S.M.V.P – Mise en Valeur du Patrimoine Culturel”, z drugiej strony, ze zmianami wprowadzonymi aneksem z dnia 9 lipca 2002 r., są w stopniu, w jakim stanowią pomoc państwa, zgodne ze wspólnym rynkiem w rozumieniu art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Francuskiej.

Sporządzono w Brukseli, dnia 8 września 2004 r.

W imieniu Komisji
Mario MONTI
Członek Komisji